

EUROPEAN COMMISSION
Enlargement Directorate-
General

Regional Cooperation Council

EUROPEAN ASSOCIATION
OF PUBLIC SERVICE MEDIA
IN SOUTH EAST EUROPE

EBU•UER

Međunarodni seminar

Jugoistočna Evropa nakon 20 godina: Transformacija iz državnih u javne emitere

Sarajevo, 14. novembar 2011. godine

Zaključci

Opće informacije

Generalni direktori javnih servisa, viši državni zvaničnici, predstavnici regulatornih tijela i civilnog društva (medijskih organizacija) iz 12 zemalja članica Vijeća za regionalnu saradnju iz Jugoistočne Evrope, kao i predstavnici relevantnih međunarodnih organizacija okupili su se 14. novembra 2011. godine u Sarajevu na međunarodnom seminaru pod nazivom „Jugoistočna Evropa nakon 20 godina: Transformacija iz državnih u javne servise“.

Na skupu se okupilo preko 50 učesnika s ciljem da se analizira stanje javnih servisa Jugoistočne Evrope nakon dvadeset godina demokratske tranzicije, kao i s namjerom da se izloži budući pravac aktivnosti u cilju podrške njihovoj slobodi, nezavisnosti i održivosti.

Seminar su zajednički organizirali Direkcija za proširenje Evropske komisije (EK) i Sekretarijat Vijeća za regionalnu saradnju (RCC), uz podršku Evropskog udruženja javnih servisa Jugoistočne Evrope i Evropske radiodifuzne unije (EBU).

Učesnici seminara,

Podsjećajući na zaključke radionice „Izgradnja nove Jugoistočne Evrope – uloga i potencijal medija“, koju su organizirali Sekretarijat Vijeća za regionalnu saradnju i Misija Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE) u Bosni i Hercegovini 15. i 16. oktobra 2009. godine u Sarajevu, kada su novinari i urednici vodećih medijskih kuća iz Jugoistočne Evrope ponovo potvrdili nezamjenjivu ulogu novinara u oblikovanju javnog mišljenja i podizanju svijesti o značaju uspostavljanja povjerenja u regionu kao preduslova održivog ekonomskog i socijalnog razvoja u zemljama Jugoistočne Evrope;

Naslanjajući se na zaključke međunarodne konferencije „Izbjegavanje digitalne podjeljenosti Evrope: ka održivim javnim emiterima u Jugoistočnoj Evropi“ održanoj 14. i 15. oktobra 2010. godine u Sarajevu u organizaciji Sekretarijata Vijeća za regionalnu saradnju i Evropske

radiodifuzne unije (EBU) kada su se emiteri, državni zvaničnici, regulatori i stručnjaci iz Jugoistočne Evrope dogovorili da javni servisi iz regiona trebaju postati pokretači tehnološkog, ekonomskog, političkog i kulturnog razvoja u svojim zemljama, pri tome podržavajući njihovu integraciju u Evropsku uniju;

Pozdravljajući uspostavljanje Evropskog udruženja javnih servisa Jugoistočne Evrope u novembru 2010. godine u skladu sa zaključcima konferencije iz oktobra 2010. i uz podršku Vijeća za regionalnu saradnju i Evropske radiodifuzne unije, kao neprofitnog strukovnog tijela javnih servisa u regionu, kao i potpisivanje Protokola o regionalnoj saradnji u oblasti edukacije i obuke članica Udruženja u septembru 2011. godine kao konkretnog pokazatelja opredjeljenosti Udruženja za regionalnu saradnju;

Reagirajući na konferenciju Evropske komisije pod nazivom „Pusti glas!“ o slobodi izražavanja i medija održanoj u maju 2011. godine, i na njene zaključke, na kojoj je značajan prostor posvećen pitanjima od važnosti za javne servise, kao i na Paket proširenja Evropske komisije za 2011.-2012. u dijelu koji se odnosi na slobodu izražavanja i medija;

Prepoznajući nezamjenjivu ulogu javnih servisa u promociji evropskih integracija, regionalnoj saradnji, izgradnji slobodnih, demokratskih, pluralističkih, tolerantnih i uključujućih društava, produblivanju dijaloga, pomirenju i izgradnji međusobnog povjerenja u Jugoistočnoj Evropi, kao i izazove s kojima se suočavaju u ispunjavanju te svoje uloge;

Podsjećajući da jačanje slobode i nezavisnosti medija u Jugoistočnoj Evropi, naročito javnih servisa, učvršćuje vladavinu prava i dobru upravu, kao i razvoj demokratskih, pluralističkih i uključujućih društava u regionu;

dogovorili su se o sljedećim ZAKLJUČCIMA:

- Jugoistočna Evropa i njeni javni servisi su, uprkos često veoma teškim uslovima, ipak prešli dugačak put u pogledu pravnog okvira, slobode izražavanja i profesionalizma tokom proteklih dvadeset godina transformacije sa državnih na javne emitere, međutim, i dalje postoje brojna otvorena pitanja koja treba riješiti;
- Treba poboljšati ekonomsku poziciju, uređivačku nezavisnost i autonomiju javnih servisa kako bi se izbjeglo političko uplitanje, postigla upravljačka stabilnost, osigurala održivost i stabilno finansiranje javnih servisa da bi oni mogli ispunjavati svoju ulogu;
- Vlasti trebaju uspostaviti i ojačati pravni okvir kao osnovu uređivačke i finansijske nezavisnosti javnih servisa kojeg resorne institucije, uključujući regulatore čija nezavisnost i profesionalizam trebaju biti zagarantirani, trebaju u potpunosti realizirati;
- Treba osigurati budućnost javnih servisa i zadržati njihovu konkurentnost na medijskom tržištu da bi se zagarantirao medijski pluralizam i omogućilo građanima zemalja Jugoistočne Evrope da imaju koristi od misije javnih servisa;
- Kada se radi o pružanju neophodnih usluga građanima – pouzdane informacije, cijeloživotno učenje, pristup kulturi, kvalitetna zabava, ali i podrška različitosti, socijalnoj koheziji, inovacijama, očuvanju kulturnog nasljeđa, ulaganjima u kreativne industrije i regionalni razvoj – nužno je da javni servisi očuvaju uređivačku nezavisnost i njeguju profesionalnu izvrsnost, i u isto vrijeme osiguraju održivost;

- Javni servisi i drugi relevantni akteri u društvu, a naročito udruženja civilnog društva i novinara, trebali bi učiniti sve što je u njihovoj moći da osiguraju uspostavljanje i održavanje visokih profesionalnih standarda, koristeći u tu svrhu i Protokol o regionalnoj saradnji u oblasti edukacije i obuke članica Udruženja javnih servisa Jugoistočne Evrope;
- Trebalo bi ojačati istraživačko novinarstvo u javnim servisima u regionu, po mogućnosti kroz uspostavljanje grupe kvalificiranih novinara istraživačkog novinarstva u svakom od javnih servisa u Jugoistočnoj Evropi koji bi potom udružili snage na regionalnom nivou i napravili jedan stalni mehanizam za razotkrivanje najsvojstvenijih problema regiona;
- U velikoj mjeri se ohrabruje daljnja regionalna saradnja vlasti, regulatora, emitera, novinarskih udruženja i organizacija civilnog društva u funkciji podrške nezavisnosti i održivosti javnih servisa, koristeći u tu svrhu i Evropsko udruženje javnih servisa Jugoistočne Evrope;
- Pozvati Evropsku komisiju, Vijeće za regionalnu saradnju, Evropsku radiodifuznu uniju, Organizaciju za sigurnost i saradnju u Evropu i druge relevantne međunarodne organizacije da, u okviru svog mandata, dugoročno podrže ključnu ulogu javnih servisa u procesima demokratizacije društava Jugoistočne Evrope;
- Preporučiti Evropskoj komisiji da prilikom uspostavljanje programa finansijske i tehničke pomoći u oblasti slobode izražavanja uzme u obzir potrebe za nezavisnošću i održivošću javnih servisa u Jugoistočnoj Evropi;
- Podržati aktivnosti Vijeća za regionalnu saradnju usmjerenih ka poboljšanju slobode i nezavisnosti javnih servisa u regionu, kao što je omogućavanje uspostave Udruženja javnih servisa Jugoistočne Evrope i razvoj drugih inicijativa u tom smislu;
- Pozvati Evropsku radiodifuznu uniju i njene članice da razviju nove aktivnosti pomoći u regionu na osnovu solidarnosti u okviru Unije i saveza sa drugim međunarodnim organizacijama posvećenim vrijednostima javnih usluga.
- Evropsko udruženje javnih servisa Jugoistočne Evrope i Evropska radiodifuzna unija podržavaju aktuelna dešavanja po pitanju naplate RTV pretplate i odgovarajućeg marketinškog vremena za lokalnu produkciju u službi nezavisnog i održivog javnog servisa u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji.
- Javni servisi će nastaviti sa svojom misijom na polju digitalizacije, a vlasti se pozivaju da učine sve napore, uključujući i one finansijske, ka poticanju brze digitalizacije mreža javnih emitera.

Sarajevo, 14. novembar 2011.